

عنوان مقاله:

نگاهی به مبنای سنی در فلسفه ی غرب؛ از یقین دکارت تا خطاپذیری بونجور

محل انتشار:

فصلنامه نقد و نظر، دوره 18، شماره 69 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

وحیده اکرمی - پژوهشگر مرکز پژوهشی موسسه آموزش عالی حوزوی معصومیه

محمدعلی مبینی - استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

خلاصه مقاله:

دکارت، به عنوان یکی از نمایندگان برجسته ی مبنای سنی، برای دستیابی به یقین، شک عام دستوری را نقطه ی آغاز قرار می دهد و براساس آن، در نخستین گام به وجود خود یقین می کند و از این طریق، معرفت به خدا و جهان را تبیین می کند. او در مسیر فکری خود تلاش می کند از اعتبار حواس که احتمال خطا دارند، بکاهد و ارزش بیشتری به شهود دهنی دهد. دکارت وضوح و تمایز را ملاک حقیقت می داند و مصونیت از هر شک ممکن را معیاری برای یقین به شمار می آورد. بونجور که از معرفت شناسان معاصر است، در دفاع از مبنای سنی، با بیان انتقاداتی بر دکارت، می کوشد تا نظریه یقین دکارت را از نقدها بپیراید و به معیاری جدید برای خطاناپذیری باورها برسد. نظریه «آگاهی سازنده» بونجور راهی در تبیین باور خطاناپذیر می باشد. آگاهی سازنده یک مرحله هوشیاری غیر مفهومی است که با فرآیند توصیفی می توان آن را به باور مفهومی تبدیل کرد. از این منظر، دیدگاه بونجور با اندیشه ی علم حضوری در فلسفه ی اسلامی قابل مقایسه است. با این تفاوت که از دیدگاه بونجور، در باورهای برآمده از آگاهی غیر مفهومی احتمال خطا وجود دارد، ولی توجه به آن معقول نمی نماید.

کلمات کلیدی:

معرفت، باور، یقین، خطاناپذیری، مبنای سنی، دکارت، بونجور

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/529979>

